

4. Гребенкин А. С. Асимметрия развития регионов: факторы возникновения и регулирование / А. С. Гребенкин, Д. Ф. Скрипнюк // *Налоги, Инвестиции, Капитал.* – 2005. – №1 - 3. – С. 182 – 189.

Проць В.І.

*аспірант кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
Науковий керівник – д.е.н., проф. кафедри фінансів, банківської справи та страхування Карлін М.І.*

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ В СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

В умовах реформування системи державного управління, децентралізація є важливим методом становлення місцевої демократії та розвитку інституту місцевого самоврядування. За загальноприйнятим визначенням децентралізація це процес розширення прав та повноважень органів місцевого самоврядування при одночасному їх звуженні для відповідних органів державної влади з метою підвищення ефективності управління державними справами, реалізації програм регіонального та місцевого значення та надання локальних суспільних послуг. Тобто центральні органи державного управління намагаються максимально розвантажити себе від локальних функцій, сконцентрувавшись на реалізації загальнонаціональних функцій. Мельничук Л.М. децентралізацію визначає як складне комплексне явище, яке включає політичну, адміністративну, економічну складові та пов'язане зі створенням можливості побудови більш ефективної моделі управління на державному, регіональному та місцевому рівнях [1].

Відповідно процес децентралізації охоплює чотири напрями, а саме: 1) інституційний має забезпечити нормативно-правову основу та сформувати організаційну структуру з визначенням владних повноважень державних та місцевих органів влади; 2) функціональний – окреслити функції та повноваження суб'єктів державного управління за принципом субсидіарності; 3) інфраструктурний – оптимізувати мережу установ та закладів, що надають суспільні послуги; 4) фінансовий – формування системи фінансового забезпечення органів місцевого самоврядування для задоволення потреб населення певної території.

Система фінансового забезпечення місцевого самоврядування визначається як сукупність правових норм, фінансових інститутів, інструментів та фінансових відносин між органами державної влади, суб'єктами місцевого самоврядування та підприємницької діяльності й громадянами в процесі надання суспільних благ та його ресурсного забезпечення [2].

Децентралізація в системі фінансового забезпечення включає: децентралізацію видатків, тобто розмежування видатків місцевих бюджетів за принципом субсидіарності, за яким надання суспільної послуги максимально наближається до безпосереднього споживача з урахуванням повноти надання послуги (надання органам влади регіонального та місцевого рівня достатніх фінансових ресурсів на виконання завдань і функцій); децентралізації доходів, розмежування доходів місцевих бюджетів шляхом закріплення за кожним рівнем місцевих бюджетів переліку доходів, достатніх для належного і якісного виконання встановлених завдань і функцій, та право самостійно встановлювати їх розміри); організаційної самостійності (право самостійно, під відповідальність регіональних/місцевих органів влади формувати, затверджувати, виконувати фінансові плани, кошториси, бюджети, забезпечувати звітність і контроль тощо.

Згідно чинного законодавства органам місцевого самоврядування надано право на: 1) затвердження програм соціально-економічного розвитку відповідних територій; 2) затвердження місцевого бюджету та звіту про його виконання; 3) встановлення ставок

для місцевих податків, зборів та пільг відповідно до Податкового кодексу України; 4) утворення цільових фондів, затвердження положень про ці фонди; 5) прийняття рішень щодо здійснення місцевих запозичень; 6) прийняття рішень щодо передачі коштів з відповідного місцевого бюджету; 7) встановлення для підприємств, установ та організацій, що належать до комунальної власності відповідних територіальних громад, розміру частки прибутку, яка підлягає зарахуванню до місцевого бюджету; 8) прийняття рішень щодо відчуження комунального майна; затвердження місцевих програм приватизації. Однак в Україні відсутнє повноцінне регіональне самоврядування на районному та обласному рівнях через відсутність таких інструментів, як регіональна власність, регіональні податки.

З огляду на недосконалість та неузгодженість окремих норм законодавчої бази щодо розподілу повноважень та компетенцій між органами державної влади та місцевим самоврядуванням в системі фінансового забезпечення виникають проблеми при визначенні відповідального щодо вирішення конкретного питання, оскільки 80% повноважень місцевого самоврядування (Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні») дублюються такими ж самими повноваженнями державних адміністрацій (Закон України «Про місцеві адміністрації») [3].

Отже, особливості децентралізації в системі фінансового забезпечення органів місцевого самоврядування в Україні полягають в наступному:

1) розмежуванні повноважень між різними рівнями влади процесі складання, розгляду, затвердження та виконання бюджетів органів місцевого самоврядування (відносини між різними рівнями влади будуються на принципах співробітництва та субсидарності);

2) влада вищого рівня може делегувати частину своїх повноважень місцевій владі та надавати фінансову допомогу у вигляді трансфертів органам влади нижчого рівня що довели свою неспроможність у вирішенні певних проблем;

3) передання на місцевий рівень видаткових зобов'язань і джерел формування фондів державних фінансових ресурсів.

Література:

1. Мельничук Л.М. Принцип децентралізації влади як ключовий вектор модернізаційних перетворень у системі державного управління соціальним розвитком регіонів //Регіональне та муніципальне управління. № 7-8 (21-22) липень-серпень 2015. С. 79.

2. Зайчикова В. В. Системи фінансового забезпечення місцевого самоврядування в європейських країнах : автореф. дис. канд. екон. наук : спец. / В. В. Зайчикова. Ірпінь, 2003. 20 с.

3. Онищенко С. В. Бюджетна децентралізація: особливості запровадження, проблеми та перспективи. //Фінансы, учет, банки №1 (21). 2016. С.146-153.

Раковська А. А.

*«Фінанси, банківська справа та страхування», 3 курс
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»
Науковий керівник – к.е.н., доцент кафедри фінансів Славкова А. А.*

НЕГАТИВНІ НАСЛІДКИ ОФШОРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА УКРАЇНУ ТА СПОСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

У наш час відбувається активний вплив капіталу до офшорних зон, що зумовлено глобалізацією економіки, лібералізацією іноземних інвестицій, розвитком українського бізнесу, інтеграцією та підвищення ступеню відкритості національних економік тощо; виникає необхідність аналізу обсягу та структури виведення капіталу з економіки України, дослідження його негативного впливу.

Підприємці, щоб уникнути непосильного податкового тягаря, намагаються знайти хоч якийсь спосіб мінімізації податків як легальних, так і незаконних